

Osztályozás

624.2

Hely

Idő

Személy

1961

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: Baróti Géza

Cím:

Tél tábornokot megverik az Erzsébet hídnál

Képelem

1961. dec. 16.

A két hídfő között még üres a Duna. Tüskés, jeges szél borzolja fel a folyó sima, sűrű vizét. A levegőben konduló sirályok, hőság és ütemes zajok. A hőmérséklet a Váci utcában mínusz 7 fok, néhány lépéssel odább, a drótkerítéssel övezett felvonulási területen mínusz 8, lenn, a vízparton, mínusz 10. Épül az Erzsébet híd.

Az építészvezető mérnök irodájában egy régi fénykép a falon, a régi hídról, amelynek könnyed, karcsú ívelését egy barbar háború végén néhány tonna ekrazit foszlánnyokká tépte. Nyári napsütés árad el a képen, a fénykévek ferdén zuhannak át a függőleges merevítők résein, a hídon egy nő a harmincas évek öltözetében s egy villamos... Az ablakból pontosan a régi híd tengelyvonalára esik a pillantás, ahol most még semmi sincs.

Csupán a munka...

Melegágyban érik a beton

A pesti hídfőnél az északi kábel-lehorgonyzó vasbetontömbön dolgoznak a betonmunkások. A horgonyzó tömb vastagsága 11 méter, betontartalma 1240 köbméter. Ekkora betonmennyiséget egy munkadarabba bedolgozni szép időben és »hagyományos« körülmények között is nehéz. A horgonyzó tömb szilárdsága és tartóereje azonban olyan sűrű vasszerkezetet kíván, amelyben mozogni alig lehet. Az emberek pedig vastagok és nehézkesek a pufajkában és csizmában, mégis olyan kigyóhajlékonysággal mozognak a sűrű szövevényben, amely rideg vasakból áll, mint egy artista-iskola növendékei. Ma Szahalmi István betonozó brigádja állja a munkát, mert ezt a munkát nemcsak végezni, de »állni« is kell, felelősséggel és önrallal. A vas olyan hideg, hogy éget, ha puszta kézzel érintik, a víz hideg, a beton is hideg. Eddig 300 köbméter betont építettek

be, de az a szándékuk — az a szándék írásban is olvasható —, hogy Szilveszter délután azzal vonulnak le a munkáról:

- Az északi tömb kész! De addig?
- Mi a legnehezebb?
- Megóvni a betont a fagyástól... Előmelegítjük a vizet és kavicsot, s ezt a langyos betont dolgozzuk be, azután melegágyat kap, hadd érjen.
- Milyen a melegágy, amelyben a roppant betonmennyiség érik?
- Gözcsöveket vezetünk a beton fölé, azután letakarjuk nádpallókkal és ponyvával. Ebben a meleg, párás légkörben köt a beton, ha odakinn zuhan is a hőmérő...

Egy éjszaka a toronyban

A betonadagokat toronydaru szállítja. A daru tornya tizennyolc méter magasan van, egy kis vaskazetta, amelyben van ugyan egy kis villanykályha, de Gallyas János darukezelő

alig tud mozdulni a dermedtségtől, amikor leszáll. Tíz órát töltött odafenn, este fél kilencről reggel fél hétig, ezalatt mintegy hatvan köbméter betont emelt be.

— Milyen idő van odafenn? — Kutyaiddő... A kezelőfő két átjárja a szél, csontig hat. Nincs ellene védekezés, mert akármennyi meleget is termel a villanykályha, a szél egy pillanat alatt kifújja a vasfülkéből...

Recseg és vijjog a szélben a daru szerkezete, vad és félelmetes szimfóniát muzsikál. Ebben a hangorkánban s ebben a hidegben — odafenn jóval —10 fok alatt van a hőmérséklet — tíz órán keresztül pontosan a helyére kell szállítani minden adagot a vasszerkezet bozótjában, míg az ember csontját-velejét markolássza a hideg — micsoda munka...

A Ganz-MÁVAG szerelői úgy nevezik, mint az az ember, aki a véletlen folytán szabadult a munka nehezétől.

— Mi még csak annak az óriási toronydarunak a pályáját szereljük, amely majd a pilonokat állítja fel... De akkorra már tavasz lesz.

Lemegyünk a partra. A víz halkán és mélyen zúg a szélben, ennek a fanyar téli szimfóniának a basszusait játssza, a prímet fenn a toronydarun hidegjelős ujjakkal a fergeteg. Idelelné a kőfaragókat végzik az utolsó simításokat a pillérborító gránit-tömbökön. Grádwohl Jakab és kőfaragó brigádja birkózik itt a

sok mázsás, fagyos gránitkoloncokkal, amelyek a régi, összetanult embereknek úgrájában megenyhülnek az érdes, engedelmességek, mint a szélmarta arcom. A hőmérséklet a budai parton mínusz tíz fok alá süllyed, de a munka üteme semmit sem változik.

— Mikor lesznek készen a borítással?

— Szilveszterre.

Órát az Ördögárokban

Átme gyünk Budára. Budára átmenni, innen a pesti hídfőtől, nem olyan egyszerű. Körül kell menni a Szabadsághídon, s vissza a Döbrentei térre, ahol nagyjából ugyanaz a kép fogad. A Ganz-MÁVAG dolgozó itt is darupályát szerelnek, de itt már készen van a pillér, s a gránitlapok borítják, Grádwohlé keze munkáját dicsérve, készen vannak a kábelhorgonyzó betontömbök, most azok fölé öntenek egy 140 centiméter vastag betonlemez.

— Nincs megállás, lassú munkában, — mondja Penkala Tibor, a Hídepítő Vállalat munkavezető mérnöke. — Addig dolgozunk, amíg az emberi szervezet nem tiltakozik a hideg ellen. Harmadik teünket töltjük az Erzsébet-hídon, eddig még nem volt lényeges megszakítás. Reméljük, az idén se lesz, csak nagyobb havazás ne legyen...

— A havazástól félnek? — Nem félünk, csak tartunk tőle. A hó alatt eltűnik a sokféle anyag, amit nem tudunk raktárban tartani, minden darab vasat úgy kell megkeresni, mint amikor keresztreljvényt fejt az ember... A kész beton fölött azután el kell olvasztani a havat, víz támad, ami nem jó...

Az építés másik mérnöke jön.

— Megjártuk az Ördögárkot...

— Mi van az Ördögárokban?

— Ennek a régi, téglaboltos csatornának a burkolata már nem bírja el az új hidfeljáró súlyát. Jövő tavasszal kap egy 180 méter hosszú belső vasbeton-bélelőgyűrűt erősítésnek. Nehéz munka lesz abban a csatornabúzában előbb járdát építeni, mert a csatorna fenéke a szennylerakódástól életveszélyesen csúszós. Azután állványozni kell, szaluzni és kibélelni vasbetonnal... 1962-ben elkészül.

A munkahelyen Nagy Mihály betonozó brigádja dolgozik a fedőlemez leöntésén. Szükszavú jelentések és rövid vezényszavak esnek.

— Műszak után mindent vizteleníteni.

— Meglesz, mérnök elvtárs! Mert ha egy csővezetékben víz marad és befagy, akkor a másik műszak órákat veszít. Itt pedig nem szabad percek sem veszíteni. Most éppen ezon a ponton állunk a hídfő alatt, ahol 1944 telén halottakat égettek a hidromboló németek. A régi máglyák helyén most forró kávét osztanak a munkásoknak. A kávé forró pángyűlésében megenyhülnek az érdes, engedelmességek, mint a szélmarta arcom. A hőmérséklet a budai parton mínusz tíz fok alá süllyed, de a munka üteme semmit sem változik.

Épül az Erzsébet-híd

Baróti Géza